

DECIZII

DECIZIA COMISIEI

din 13 iulie 2011

privind ajutorul de stat nr. C 6/08 (ex NN 69/07) pus în aplicare de Finlanda pentru Ålands Industrihus Ab

[notificată cu numărul C(2011) 4905]

(Numai textele în limba finlandeză și în limba suedeză sunt autentice)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2012/252/UE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2) primul paragraf,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

după invitarea părților interesate să își prezinte observațiile în conformitate cu dispozițiile menționate anterior ⁽¹⁾,

întrucât:

1. PROCEDURĂ

(1) Printr-o plângere introdusă la 5 septembrie 2006, Comisia a fost informată cu privire la o serie de măsuri acordate de administrația locală din Åland („ÅL”) în favoarea companiei imobiliare Ålands Industrihus Ab („ÅI”). Prin scrisorile din 25 octombrie 2006 și 14 februarie 2007, Comisia a solicitat informații din partea Finlandei, pe care aceasta le-a prezentat prin scrisorile din 11 ianuarie 2007 și 3 aprilie 2007. Autoritățile finlandeze au prezentat informații suplimentare la data de 31 mai 2007 și 12 iulie 2007. Reclamantul a prezentat informații suplimentare în noiembrie 2006 și în mai 2007.

(2) Prin scrisoarea din 30 ianuarie 2008, Comisia a informat Finlanda cu privire la decizia de a iniția procedura stabilită la articolul 108 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („TFUE”) ⁽²⁾ cu privire la ajutor („decizia de inițiere”).

⁽¹⁾ JO C 76, 27.3.2008, p. 15.

⁽²⁾ Cu efect de la 1 decembrie 2009, articolele 87 și 88 din Tratatul CE au devenit articolele 107 și, respectiv, 108 din TFUE. Cele două dispoziții sunt identice pe fond. În sensul prezentei decizii, trimiterile la articolele 107 și 108 din TFUE ar trebui înțelese ca trimiteri la articolele 87 și 88 din Tratatul CE, după caz. De asemenea, TFUE a introdus anumite modificări terminologice, cum ar fi înlocuirea termenului „Comunitate” cu termenul „Uniune” și a sintagmei „piață comună” cu sintagma „piață internă”. Terminologia din TFUE va fi utilizată integral în textul deciziei.

(3) Decizia Comisiei de inițiere a procedurii a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ⁽³⁾. Comisia a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile cu privire la ajutor.

(4) Comisia nu a primit observații de la părțile interesate.

(5) Ca urmare a deciziei de inițiere, Finlanda a prezentat informații, înregistrate de Comisie la 6 mai 2008, 21 ianuarie 2010, 26 februarie 2010, 21 mai 2010, 18 iunie 2010, 18 aprilie 2011, 27 iunie 2011 și 28 iunie 2011. La data de 4 iunie 2010, a avut loc o întâlnire între serviciile Comisiei, autoritățile finlandeze și reprezentanții companiei ÅI.

2. DESCRIEREA AJUTORULUI

2.1. BENEFICIARUL

(6) ÅI este înregistrată în orașul Mariehamn, capitala arhipelagului Åland, situat în Marea Baltică între Finlanda și Suedia, cu o populație în jur de 28 000 de locuitori. Åland este o provincie a Finlandei, dar beneficiază de un mare grad de autonomie. Compania ÅI este deținută majoritar de administrația locală (84,43 %) și de orașul Mariehamn (15,01 %). Restul acționarilor este reprezentat de autoritățile locale din Åland ⁽⁴⁾.

(7) Obiectivul de activitate al companiei ÅI îl reprezintă construcția, deținerea și închirierea de clădiri pentru uz industrial și comercial. Conform Finlandei, obiectivul de activitate al companiei este de a furniza clădiri pentru întreprinderile din Åland, pentru a contribui la realizarea unei economii diversificate și competitive.

⁽³⁾ A se vedea nota de subsol 1.

⁽⁴⁾ Cu excepția unui număr neglijabil de acțiuni deținute de asociația locală a oamenilor de afaceri „Ålands företagarförening rf” (3 acțiuni din totalul de 30 392).

(8) Până în 1999, activitățile comerciale ale ÅI aveau o dimensiune modestă ⁽⁵⁾. Bilanțul companiei ÅI a crescut foarte încet sau chiar deloc ⁽⁶⁾. În acest context, consiliul de administrație al ÅI a decis să identifice noi oportunități de afaceri pentru a se extinde. În același timp, mediul de afaceri local (alcătuit aproape în exclusivitate din mici întreprinderi) și-a exprimat dorința de a avea un „parc tehnologic”, și anume un cluster de proprietăți construite ca birouri, în care firmele locale se pot instala în aceeași clădire pentru a facilita cooperarea, pentru a genera idei noi și pentru a stimula spiritul antreprenorial în general. Acesta ar deveni în cele din urmă parcul de birouri „iTiden” (*kvarteret iTiden*). La punctul 2.2 este descrisă mai detaliat crearea acestui proiect.

2.2. PROIECTUL iTiden ⁽⁷⁾

- (9) Discuțiile dintre reprezentanții mediului de afaceri local și AL cu privire la posibilitatea construirii unui „parc tehnologic” au început în 1999. Au fost organizate deplasări exploratorii comune la facilități similare din Suedia.
- (10) În 2000, proiectul a fost alocat unui grup de lucru, care, în toamna anului 2000, a prezentat o propunere atât LG, cât și orașului Mariehamn. Proiectul și planurile LG de a-l realiza și de a-l finanța au fost prevăzute în bugetul LG pe 2000 ⁽⁸⁾ și confirmate în bugetul pe 2001, în care LG a solicitat, de asemenea, fonduri pentru eventuale majorări de capital destinate proiectelor de infrastructură, inclusiv pentru ÅI (o solicitare similară a fost prevăzută în bugetul pe 2000) ⁽⁹⁾.
- (11) În data de 12 iulie 2001, ÅI a cumpărat teren, datorită majorării capitalului, în districtul Västra Klinten din Marienhamn, unde urma să fie construit parcul iTiden. Legat de această achiziție, ÅI a prevăzut, de asemenea, modificările necesare în planul de urbanizare în vederea realizării proiectului iTiden.
- (12) În bugetul pe 2002, LG a menționat că ÅI avea să înceapă realizarea proiectului iTiden în 2002 și că, după toate probabilitățile, acest lucru va necesita o majorare de capital (pentru care LG a solicitat alocările bugetare necesare) ⁽¹⁰⁾.

⁽⁵⁾ În 1999: bilanțul total era 733 341 EUR; cifra de afaceri – 101 486 EUR; rezultatul global – 27 719 EUR.

⁽⁶⁾ Bilanțul a scăzut de la 834 645 EUR (1997) la 733 341 EUR (1999).

⁽⁷⁾ Majoritatea informațiilor din această secțiune sunt preluate de pe site-ul internet al parcului iTiden (www.itiden.ax), completate cu informații (echivalente informațiilor publice) furnizate de autoritățile finlandeze.

⁽⁸⁾ „LG se va strădui să sporească oferta de proprietăți industriale și de spații pentru birouri adecvate sectorului informatic și sectorului serviciilor, prin intermediul societăților comerciale cu capital de stat. În consecință, acestea pot necesita capital suplimentar.” *Budget för landskapet Åland 2000*, pagina 304.

⁽⁹⁾ „LG va depune eforturi [...] pentru a deveni mai eficientă în ceea ce privește dezvoltarea de firme noi și de proiecte de afaceri. LG va continua să facă tot posibilul pentru a realiza proiectul privind «un sat informatic». [...]” *Budget för landskapet Åland 2001*, paginile 319 și 321.

⁽¹⁰⁾ *Budget för landskapet Åland 2002*, pagina 291.

- (13) La începutul anului 2002, a fost numit un grup de lucru și a fost contractat un arhitect în vederea construirii iTiden. Eventualii chiriași au fost întrebați dacă sunt interesați să închirieze bunuri imobiliare în iTiden. În primăvara anului 2003 au fost efectuate lucrările de pregătire a terenului, iar în vara 2003 au început lucrările prevăzute pentru faza 1 (proiectul a fost conceput în două faze consecutive de realizare). Primii chiriași s-au mutat atunci când a fost finalizată faza 1 din proiectul iTiden, la 1 decembrie 2004.
- (14) Realizarea fazei 2 din proiectul iTiden a fost lansată în toamna anului 2006, fiind definitivată în 2007.

2.3. MĂSURI DE AJUTOR DE STAT

- (15) Investigația oficială efectuată de Comisie s-a referit la mai multe injecții de capital („majorări de capital”) și garanții pentru credite bancare („garanții la credite”) acordate de LG în favoarea ÅI între 1997 și 2007. Măsurile sunt prezentate în tabelul de mai jos (injecțiile de capital sunt numerotate de la C-I la C-XI, iar garanțiile de la G-I la G-III).

Măsură	Data măsurii	Majorări de capital (în EUR)	Garanții la credite (în EUR)
C-I (*)	18.6.1997	84 094,39	
C-II (*)	22.6.2000	340 582,27	
C-III (*)	10.10.2000	114 368,37	
C-IV	20.7.2001	353 199,00	
C-V	15.8.2002	599 933,73	
C-VI	13.3.2003	799 911,64	
G-I	9.10.2003		2 600 000,00
C-VII	6.5.2004	515 165,97	
C-VIII	30.9.2004	669 896,95	
G-II	2.11.2004		1 160 000,00
C-IX	16.6.2005	199 977,91	
C-X	16.6.2005	234 961,43	
G-III	13.12.2005		2 600 000,00
C-XI	15.2.2007	1 379 998,95	
TOTAL		5 292 090,61	6 360 000,00

(*) Aceste măsuri de ajutor de stat au fost acordate înainte de introducerea monedei euro; prin urmare, ele au fost denumite în mărci finlandeze (FIM). C-I a fost de 500 003 FIM, C-II de 2 025 010 FIM, iar C-III de 680 003 FIM. La data conversiei, cursul de schimb era stabilit la 5,94573 FIM pentru 1 EUR.

(16) Comparativ cu tabelul măsurilor prevăzut la punctul 7 privind decizia de inițiere, a fost eliminată o garanție din 26 octombrie 2006 de 2 587 500 EUR la credit, întrucât nu a fost executată niciodată (ca urmare a unei decizii pronunțate de instanțele finlandeze). În plus, majorarea de capital C-XI din 12 iunie 2006 prevăzută în decizia de inițiere este datată 15 februarie 2007 în acest text, întrucât în cursul investigației a fost evident că măsura fusese pusă în aplicare la o dată ulterioară. Decizia LG de a acorda această majorare de capital a fost anulată recent (6 aprilie 2011) de Curtea Supremă Administrativă a Finlandei (a se vedea considerentul 114 de mai jos). Cu toate acestea, având în vedere că în 2007 capitalul a fost acordat companiei ÅI dar nu fost rambursat, Comisia consideră că decizia instanței naționale nu elimină această măsură din domeniul de aplicare al investigației întreprinse.

(17) Conform autorităților finlandeze, toate majorările de capital au fost prevăzute în vederea finanțării proiectului iTiden, exceptând cele de mai jos:

C-I) injecție de capital din 18 iunie 1997 (EUR 84 094,39);

C-II) injecție de capital din 22 iunie 2000 (EUR 340 582,27);

C-III) injecție de capital din 10 octombrie 2000 (EUR 114 368,37);

C-VIII) injecție de capital din 30 septembrie 2004 (EUR 669 896,95);

C-IX) injecție de capital din 16 iunie 2005 (EUR 199 977,91).

(18) Conform Finlandei, toate garanțiile la credite fuseseră emise în vederea finanțării proiectului iTiden. La considerentele 66-86 de mai jos sunt furnizate mai multe detalii privind garanțiile la credite.

3. MOTIVE DE INIȚIERE A PROCEDURII ÎN TEMEIUL ARTICOLULUI 108 ALINEATUL (2) DIN TFUE

(19) În decizia de inițiere, Comisia și-a pus întrebarea dacă majorările de capital și garanțiile la credite erau compatibile cu piața internă, din următoarele motive.

(20) În ceea ce privește existența ajutorului de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, Comisia a constatat că măsurile au implicat resurse de stat, întrucât erau acordate de autoritățile locale și că erau selective, întrucât vizau ÅI. În ceea ce privește criteriul în baza căruia să se stabilească dacă măsurile au conferit

„un avantaj pe care nu l-ar fi obținut în condiții normale de piață”, întrucât un investitor privat, care ar acționa din perspectiva profitabilității pe termen lung, nu ar acorda același sprijin, Comisia avea îndoieli că un investitor privat ar fi acordat capital așa cum a procedat LG, având în vedere o lungă serie de pierderi suferite de ÅI sau, în cel mai bun caz, profituri foarte modeste. În ceea ce privește în mod expres garanțiile la credite, Comisia nu era convinsă că ÅI ar fi fost capabilă să obțină un sprijin financiar comparabil de pe piețe și că, în consecință, acestea au conferit ÅI un avantaj. De asemenea, Comisia a considerat că orice avantaje de acest fel ar fi de natură să denatureze concurența și schimburile comerciale intracomunitare.

(21) Dacă măsurile ar fi considerate ajutor de stat, Comisia nu este convinsă că ar putea fi considerate drept compatibile cu piața internă.

(22) În final, Comisia a pus la îndoială argumentele Finlandei conform căreia, dacă erau considerate într-adevăr drept ajutor de stat, ar fi fost acordate în conformitate cu schemele de ajutor aplicate deja înainte de aderarea Finlandei la UE și, în acest fel, ar fi legale.

4. OBSERVAȚIILE FINLANDEI

4.1. MĂSURILE NU CONSTITUIE AJUTOR DE STAT

(23) Finlanda consideră că LG a acționat în conformitate cu principiul investitorului de piață, și anume că măsurile au fost determinate de perspectiva LG de a-și recupera investiția. Finlanda a argumentat că deciziile de investiții au fost motivate de planul de noi investiții al companiei, în mod special de proiectul iTiden. Astfel, măsurile nu aveau drept obiect acoperirea pierderilor anterioare sau sprijinirea unei întreprinderi care înregistra pierderi. LG a obținut un avantaj concret pentru investițiile efectuate în acțiuni noi de la ÅI, întrucât valoarea companiei a crescut prin subscrierea de acțiuni. Prin urmare, ÅI nu a obținut nici un avantaj pe care nu ar fi reușit să îl obțină de la un investitor privat.

(24) De asemenea, indiferent de orice eventual avantaj, Finlanda a considerat că măsurile nu pot fi clasificate drept ajutor de stat, întrucât nu este o dovadă concretă cu privire la un efect semnificativ asupra concurenței pe piața imobiliară din Åland.

4.2. DACĂ ESTE AJUTOR DE STAT, ACESTA ESTE LEGAL CONFORM SCHEMELOR DE AJUTOR EXISTENTE

(25) Cu toate acestea, dacă s-ar constata că măsurile includ un element de ajutor de stat, ajutorul ar trebui considerat, conform Finlandei, ca fiind legal. Finlanda a argumentat că atât injecțiile de capital, cât și garanțiile, erau acoperite de schemele de ajutor existente instituite înainte de aderarea Finlandei la UE.

4.3. ÎN CAZUL ÎN CARE ESTE UN AJUTOR DE STAT NOU, ACESTA ESTE COMPATIBIL TOTUȘI CU PIAȚA INTERNĂ

- (26) În cazul în care măsurile constituie un ajutor de stat ilegal, ele trebuie considerate totuși drept compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE, întrucât vizau dezvoltarea regiunii și crearea de locuri de muncă, în principal contribuind la diversificarea economiei regionale, care se bazează prea mult pe transportul maritim.

4.4. POSIBILA RECUPERARE

- (27) În cazul în care Comisia constată că ajutorul constituie un ajutor ilegal și incompatibil care trebuie recuperat, Finlanda prezintă următoarele argumente.
- (28) Conform articolului 14 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE⁽¹¹⁾, Comisia nu va solicita recuperarea ajutorului dacă acest lucru ar contraveni principiului general al dreptului Uniunii. Aceasta ar fi situația în acest caz, întrucât Finlanda avea motive legitime să considere că schemele de ajutor menționate mai sus, care datau dinaintea aderării la UE, erau și sunt încă în vigoare, astfel încât orice ajutor acordat în temeiul acestor norme ar fi legal.
- (29) Cu toate acestea, în cazul în care Comisia consideră că ajutorul trebuie recuperat, Finlanda argumentează că elementul de ajutor din majorarea de capital nu este în mod necesar valoarea nominală totală a operațiunilor care includ un ajutor de stat. În ceea ce privește garanțiile, orice ajutor care trebuie recuperat nu poate fi mai mare decât avantajul prin dobândă obținut de companie ca urmare a garanției (prin comparație cu împrumuturile negarantate). În mod similar, în ceea ce privește injecțiile de capital, orice ajutor nu poate fi mai mare decât costul suportat de AI pentru obținerea unui capital echivalent de pe piață.

5. EVALUARE

5.1. CALIFICARE DREPT AJUTOR DE STAT

- (30) Conform articolului 107 alineatul (1) din TFUE, „sunt incompatibile cu piața internă ajutoarele acordate de stat sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre”.
- (31) Calificarea unei măsuri drept ajutor de stat necesită îndeplinirea următoarelor condiții: a) trebuie să fie finanțată de un stat membru sau din resursele de stat; b) trebuie să confere un avantaj selectiv susceptibil de a favoriza anumite întreprinderi sau producerea de anumite

bunuri; și (c) trebuie să denatureze concurența sau să amenințe a o denatura și să aibă potențialul de a afecta schimburile comerciale dintre statele membre. Aceste condiții fiind cumulative, este necesar ca toate să fie întrunite înainte ca o măsură să fie clasificată drept ajutor de stat.

5.1.1. RESURSELE DE STAT ȘI SELECTIVITATE

- (32) Având în vedere motivele precizate în decizia de inițiere (care nu au fost contestate de Finlanda), cele două criterii sunt îndeplinite. Măsurile sunt acordate prin decizii individuale adoptate de LG pentru utilizarea fondurilor care i-au fost alocate în bugetul său anual de către adunarea regională din Åland. În acest fel, măsurile sunt finanțate în mod evident de către stat și direcționate către AI.

5.1.2. AVANTAJ

- (33) Finlanda a argumentat că măsurile nu constituie ajutor de stat, întrucât nu au conferit AI un avantaj pe care nu ar fi reușit să îl obțină de pe piețe, fie de la un investitor privat, fie de la un creditor privat.
- (34) Există un principiu consacrat privind ajutorul de stat (menționat de obicei drept principiul investitorului în economia de piață sau MEIP), conform căruia o investiție a autorităților publice în capitalul întreprinderilor constituie ajutor de stat, în afara cazului în care, în condiții similare, un investitor privat ar fi putut acorda același capital, în special din perspectiva de a obține un profit⁽¹²⁾. În același mod, la punctul 3.1 din Comunicarea Comisiei privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE la ajutoarele de stat sub formă de garanții⁽¹³⁾ („Comunicarea privind garanțiile”), o garanție acordată de autoritățile publice va constitui un ajutor de stat, în afara cazului în care finanțarea este pusă la dispoziție în condiții care ar fi acceptabile pentru un operator privat în condiții normale ale economiei de piață.
- (35) În decizia de inițiere, Comisia și-a exprimat îndoiala că a fost respectat MEIP în legătură cu injecțiile de capital și cu garanțiile, în special pe baza a două observații privind AI:

- (a) Lunga serie de pierderi sau de profituri neglijabile suferite de AI în anii în care au fost acordate măsurile. Într-adevăr, AI a avut pierderi în fiecare an în perioada 2001–2005. Profiturile între 1998 și 2000 au fost reduse și în scădere (38 000 EUR și, respectiv, 28 000 EUR și 9 000 EUR). În mod similar, atunci când, în cele din urmă, AI a înregistrat profit în 2006, acesta a fost de numai 557,43 EUR. Profitul previzionat în 2006 pentru 2007 (și anume,

⁽¹¹⁾ JO L 83, 27.3.1999, p. 1.

⁽¹²⁾ A se vedea, printre altele, hotărârea în cauzele 234/84, Belgia/Comisia, Rec., 1986, p. 2263, punctul 14; C-305/89, Rec., 1991, p. I-1603, punctele 18 și 19; cauzele conexe C-278/92, C-279/92 și C-280/92, Hytasa, Rec., 1994, p. I-4103, punctele 20 și 21; C-303/88, Eni-Lanerossi, Rec., 1991, p. I-1433, punctele (20) și urm.; cauza T-11/95, BP Chemicals, Rec., 1995, p. II-599, punctul (161).

⁽¹³⁾ JO C 155, 20.6.2008, p. 10.

ceea ce s-a anticipat atunci când s-a adoptat decizia de garantare a ultimelor măsuri) era de numai 5 868,46 EUR ⁽¹⁴⁾.

(b) În plus, Comisia a constatat că fluxul de numerar al ȂI era insuficient pentru acoperirea costurilor sale, ceea ce s-a întâmplat încă din 2000, ceea ce a dus la supoziția că măsurile au fost necesare numai pentru acoperirea acestei scurgeri de numerar ⁽¹⁵⁾.

(36) Finlanda a respins acest punct de vedere. În cele ce urmează, argumentele Finlandei vor fi discutate separat în ceea ce privește majorările de capital, pe de o parte, și garanțiile la credite, pe de altă parte.

5.1.2.1. *Injecțiile de capital*

(37) În primul rând, Finlanda respinge opinia conform căreia ȂI se confrunta cu o problemă de lichiditate. În fapt, cu toate că operațiunile companiei au fost limitate ca dimensiune înainte de proiectul iTiden, rezultatul operațional și lichiditățile acesteia au fost satisfăcătoare și s-au menținut astfel pe toată durata investigației. Astfel, măsurile nu au fost necesare pentru a se acoperi costurile operațiunilor companiei. Măsurile au vizat mai curând finanțarea extinderii companiei și, prin urmare, ar trebui considerate investiții. Având în vedere condițiile acestor investiții, măsurile au avut o justificare în baza principiului investitorului într-o economie de piață și, în consecință, nu constituie ajutor de stat.

(38) În acest context, Finlanda argumentează că cea mai mare parte a majorărilor de capital a fost utilizată pentru finanțarea proiectului iTiden, în timp ce restul a fost destinat altor proiecte ale ȂI (a se vedea considerentul 17 de mai sus).

(39) Comisia efectuează următoarea evaluare.

(40) Comisia subliniază, ca punct de vedere preliminar, că acel capital pe care un acționar îl furnizează unei firme nu este alocat, prin definiție, unei anumite utilizări, ci devine parte din capitalul corporal al companiei. Prin urmare este normal, atunci când o investiție este furnizată sub formă de capital general, să se evalueze conformitatea acesteia cu MEIP în raport cu perspectivele de randament general al firmei în ansamblu. Acest lucru nu exclude, dacă există dovezi în acest sens, o evaluare a profitului preconizat în legătură cu investiții specifice planificate, cu condiția, desigur, ca astfel de informații să fi fost disponibile la data la care a fost luată decizia de a se investi.

(41) În ceea ce privește randamentul financiar general al ȂI, Comisia acceptă, pe baza dovezilor prezentate în cursul investigației, că rezultatul operațional al ȂI a acoperit în mod consecvent pierderile suferite și i-a asigurat lichiditatea. Din dovezile disponibile nu se poate ajunge la concluzia că majorările de capital (sau împrumuturile obținute prin garanții) au fost utilizate pentru acoperirea pierderilor rezultate din operațiunile ȂI.

(42) Cu toate acestea, este un fapt că LG a pus la dispoziția companiei ȂI un capital suplimentar substanțial care, *prima facie*, nu a generat sau a generat foarte puține profituri în perioada 1997-2006. Prin urmare, conform argumentelor Finlandei, dificultatea este de a stabili dacă LG avea motive să se aștepte la rentabilitatea capitalului său, ceea ce ar fi fost suficient ca un investitor privat să fi făcut aceeași investiție. Acest lucru trebuie evaluat pe baza celor cunoscute de LG la data majorărilor de capital.

(43) Finlanda a argumentat că cea mai mare parte din majorările de capital a vizat finanțarea proiectului iTiden, fazele 1 și 2, iar restul majorărilor de capital a fost alocat altor investiții. Din motive de claritate, majorările de capital care au fost utilizate pentru finanțarea proiectului iTiden sunt primele abordate în analiza prezentată în continuare.

Majorările de capital pentru proiectul iTiden

(44) Finlanda argumentează că toate majorările de capital, cu excepția celor din C-I, C-II, C-III, C-VIII și C-IX, au avut drept obiectiv finanțarea proiectului iTiden, care a fost în mod evident cel mai mare proiect unic al companiei ȂI. Astfel, în 2001 s-a efectuat prima majorare de capital alocată proiectului iTiden (C-IV).

(45) În ceea ce privește condițiile în care LG a efectuat aceste majorări de capital și, de importanță crucială, randamentul scontat la momentul deciziei, Finlanda a furnizat următoarele informații:

(46) Deciziile LG de a pune în aplicare majorări de capital în legătură cu proiectul iTiden au avut la bază informațiile furnizate la reuniunile informale la care au participat reprezentanții LG și ai ȂI. Finlanda declară că nu au fost redactate procese verbale ale acestor reuniuni. Cu toate acestea, Finlanda a furnizat Comisiei prezentările făcute la aceste reuniuni informale sau la reuniunile consiliului de administrație al ȂI. Aceste prezentări includ dări de seamă succinte ale contextului și ale principalelor caracteristici ale proiectului iTiden și calculele privind profitabilitatea fazelor 1 și 2 ale proiectului iTiden. În consecință, pe baza acestor dovezi, Comisia poate să evalueze rentabilitatea anticipată de LG atunci când au fost efectuate majorările de capital legate de proiectul iTiden.

⁽¹⁴⁾ A se vedea punctul 25 din decizia de inițiere.

⁽¹⁵⁾ A se vedea punctul 26 din decizia de inițiere.

- (47) La 31 ianuarie 2002, ÅI a avut o reuniune informală cu LG, pentru a obține aprobarea acesteia din urmă de a lansa implementarea proiectului iTiden în 2002 (după achiziționarea terenului, în 2001). La această reuniune, ÅI a prezentat un calcul al profitabilității, afirmându-se că proiectul avea să aducă un profit anual de 3 % al capitalului propriu al ÅI.
- (48) O altă reuniune informală între ÅI și LG a avut loc în data de 4 martie 2003, al cărei obiectiv a fost pregătirea adunării generale a ÅI din 5 martie 2003. Adunarea generală urma să decidă lansarea implementării fazei 1 a proiectului iTiden, nerealizată în 2002. S-a furnizat un calcul actualizat al profitabilității. În acest calcul s-a estimat că faza 1 ar genera un surplus de numai 700 EUR, presupunând că nu va exista o rentabilitate a capitalului propriu al ÅI.
- (49) La 2 ianuarie 2006, consiliul de administrație al ÅI s-a întrunit pentru a discuta lansarea implementării fazei 2 și invitația de participare la majorarea capitalului, ce urma să fie lansată pentru finanțarea acestei faze a proiectului. În baza calculului profitabilității prezentat la reuniune, proiectul ar atinge pragul de rentabilitate, cu un randament al capitalului de 3 %. Totuși, acest calcul a trebuit să fie revizuit pentru a se ține seama de majorarea costurilor de adaptare a construcțiilor la nevoile chiriașilor. Astfel, la 10 ianuarie 2006 s-a stabilit un calcul revizuit, care să servească drept bază pentru majorarea de capital decisă la adunarea generală din 12 iunie 2006 (deși majorarea de capital a fost pusă în aplicare doar la 15 februarie 2007, din motive tehnice – majorarea de capital C-XI). Conform acestui calcul, randamentul anual presupus al capitalului propriu aferent fazei 2 a proiectului iTiden a fost stabilit la 1 %.
- (50) Finlanda a furnizat aceste dovezi și declară că acest lucru reflectă cu precizie estimările simultane privind randamentul, pe baza cărora LG a decis să efectueze majorările de capital pentru proiectul iTiden, și anume C-IV, C-V, C-VI, C-VII și C-X pentru faza 1, precum și C-XI pentru faza 2. Aceste evaluări ale profitabilității au la bază un venit anticipat (și anume, chirii) provenite din iTiden. Finlanda a argumentat că randamentul investiției LG ar trebui să țină seama și de perspectiva unor câștiguri de capital care constau în creșterea în timp a valorii proprietății. Cu toate acestea, Finlanda nu a prezentat dovezi concrete în acest sens. Aceste considerente nu sunt integrate în calculul profitabilității, care arată că nu au fost luate în calcul atunci când au fost adoptate deciziile. Pe baza dovezilor de mai sus, Comisia constată că un investitor privat nu ar fi făcut investiții similare pentru același randament scontat.
- (51) Orice investitor care investește bani într-un proiect ce implică un oarecare element de risc (cum ar fi dezvoltarea unui proiect imobiliar cu caracter comercial) va necesita un randament care să reflecte în mod adecvat riscul inerent al investiției. Astfel, investitorul se va aștepta să obțină o „primă de risc” care să fie mai mare decât randamentul cunoscut pe care îl poate obține în baza unei alternative, și anume un activ fără risc („rată fără risc”). Un indicator de referință comun al ratei fără risc îl reprezintă obligațiunile de stat cu rating AAA, pentru scadențe mai scurte. În scopul acestei evaluări, se utilizează obligațiunile de stat pe 2 ani ale Finlandei, întrucât Finlanda nu a emis obligațiuni cu maturități mai scurte. În consecință, rezultă o rată fără risc cuprinsă între 2,7 și 4,2 % în 2002, între 2,2 și 2,7 % în 2003 și între 2,8 și 3,8 % în 2006.
- (52) Raportat la randamentul capitalului preconizat de LG atunci când a decis să efectueze majorările de capital aferente proiectului iTiden, Comisia constată că LG ar fi putut obține același randament sau unul mai mare, fără să existe niciunul dintre riscurile asociate proiectelor imobiliare. Într-adevăr, chiar și în cea mai optimistă lectură, „prima de risc” (și anume, randamentul care depășește prima liberă de risc) ar fi fost cel mult 0,3 % pentru majorările de capital C-IV și C-V (adică majorările de capital din 2001 și 2002). În ceea ce privește majorările de capital efectuate în urma deciziei din 2003 de lansare a implementării fazei 1 a proiectului iTiden (și astfel, pe baza randamentului preconizat, prezentat la reuniunea informală din 4 martie 2003 - a se vedea considerentul 48 de mai sus), adică C-VI, C-VII și C-X, randamentul preconizat a fost zero, ceea ce înseamnă că ar fi fost posibil să se obțină un randament infinit mai bun prin neasumarea niciunui risc. De asemenea, în cazul majorărilor de capital pentru faza 2, C-XI, randamentul preconizat de 1 % a fost cu mult inferior ratei fără risc disponibile la acea dată.
- (53) Este evident că niciun investitor privat nu ar fi fost mulțumit cu prima de risc negativă sau marginală pe care LG era pregătită să o accepte în legătură cu majorările de capital menționate la considerentele 47-49 de mai sus. Dacă este necesar, acest lucru poate fi coroborat cu date empirice privind randamentul preconizat pe piața imobiliară din Åland.
- (54) Conform unui raport din 10 iulie 2007 întocmit de KPMG⁽¹⁶⁾, comandat de autoritățile finlandeze și prezentat Comisiei la 17 iulie 2007, randamentul revendicat de investitorii privați în legătură cu investițiile imobiliare constând în birouri în Åland este de 7 % (și 8 % în cazul proprietăților industriale). Cu toate că acest raport a fost întocmit ulterior adoptării deciziilor de

(16) „Project Tower” – KPMG, 10.7.2007.

investiții ale LG care fac obiectul prezentei decizii, raportul este relevant totuși, întrucât se bazează pe observațiile ocazionale de investițiile anterioare și nu există un motiv evident să credem că randamentul necesar ar fi fost semnificativ mai scăzut în anii precedenți. În orice caz, raportul oferă indicii clare că un investitor privat nu s-ar fi mulțumit cu randamentul preconizat de AI.

(55) Finlanda a argumentat că, în pofida unui randament preconizat la un nivel scăzut sau zero, investițiile ar fi conforme cu MEIP întrucât: (i) înainte de demararea construcției, AI abordase chiriașii potențiali și avea încredere că va ajunge la o rată de ocupare de cel puțin 80 %; și că (ii) din perspectiva performanței financiare reale a AI (și astfel, în principal, a proiectului iTiden) începând din anul 2004 și în continuare, precum și a câștigurilor de capital potențiale acumulate astfel, investițiile s-au dovedit a fi profitabile.

(56) În această privință și fără a fi necesar să se detalieze nivelurile performanței financiare ale AI în ultimii ani, este suficient să se reitereze că problema nu este dacă rezultatele actuale ale companiei sunt adecvate sau nu, ci dacă, pe baza a ceea ce se cunoștea și putea fi presupus la data la care LG a decis să pună la dispoziția AI resurse de stat (având în vedere rata de ocupare preconizată de 80 %), un investitor privat care acționează în condiții de piață ar fi acordat companiei același capital. Din motivele explicate anterior, Comisia constată că un investitor privat nu ar fi acționat astfel.

(57) În consecință, Comisia constată că majorările de capital C-IV, C-V, C-VI, C-VII, C-X și C-XI au conferit companiei AI un avantaj pe care nu ar fi reușit să îl obțină în condiții de piață⁽¹⁷⁾.

Celelalte majorări de capital

(58) În prezent, Comisia analizează celelalte majorări de capital menționate în decizia de inițiere care, conform Finlandei, nu erau motivate de proiectul iTiden.

Majorările de capital C-I din 18 iunie 1997

(59) Conform normelor de *minimis* aplicabile la momentul acestei injecții de capital, subvențiile mai mici de 100 000 ECU acordate unei întreprinderi pe o perioadă de 3 ani nu constituiau ajutor de stat⁽¹⁸⁾. Această

majorare de capital se ridică la 84 094,39 EUR, deci cu mult sub pragul de *minimis* de 100 000 ECU. AI nu a beneficiat de nicio altă măsură în decurs de 3 ani⁽¹⁹⁾. În temeiul celor de mai sus, injecția de capital din 1997 nu ar constitui în orice eventualitate un ajutor de stat, indiferent de circumstanțele în care a avut loc.

Majorările de capital C-II și C-III din 22 iunie 2000 și 10 octombrie 2000

(60) Finlanda a arătat că aceste măsuri erau destinate construirii unei proprietăți industriale în Norrböle, renovării unei proprietăți în Mariehamn (C-II) și achiziționării unei proprietăți industriale în estul Åland (C-III). Astfel, nu există o legătură clară cu proiectul iTiden, care, la momentul respectiv, nu era clar configurat (acest lucru avea să se întâmple în 2001, când a fost achiziționat terenul).

(61) Deși este adevărat că profiturile totale ale AI erau modeste sau negative în perioada 1998-2007, se poate afirma că a obținut un profit modest în 2000 și în cei doi ani anteriori, pierderile apărând în 2001. S-a arătat în investigație că AI își acoperea costurile și că situația lichidităților sale era corespunzătoare. Investițiile care au motivat aceste două majorări de capital apar ca fiind proporționale cu dimensiunea și modelul „tradițional” de afaceri al companiei AI înainte de extinderea legată de proiectul iTiden. Prin urmare, nu există un motiv constrângător pentru a se considera că un investitor în economia de piață nu ar fi procedat la aceleași majorări de capital și, astfel, nu există dovezi clare cu privire la un avantaj pentru AI.

(62) Până în 2000, tranzacțiile AI au generat rezultate modeste, însă pozitive (între 9 000 EUR și 38 000 EUR în perioada 1997-2000). Tranzacțiile efectuate de AI erau conforme cu planul companiei existent la acea dată. În consecință, AI deținea și închiria antrepozite și birouri în zona insulelor Åland. Pachetul de acțiuni imobiliare deținute de AI rămăsese foarte stabil până în 2000, ceea ce explică, de asemenea, stabilitatea performanței financiare a companiei. Cifra de afaceri a companiei AI se situa între 95 000 EUR – 101 000 EUR între 1997-2000. În consecință, deși înregistrase o cifră de afaceri redusă, AI a reușit să devină profitabilă.

Majorările de capital C-VIII și C-IX din 30 septembrie 2004 și 16 iunie 2005

(63) Conform Finlandei, aceste majorări de capital au fost utilizate pentru achiziționarea unei proprietăți industriale (C-VIII) și pentru construirea unui hangar în aeroportul Jomala, în afara orașului Mariehamn (C-IX).

⁽¹⁷⁾ Este adevărat că majorarea de capital C-IV a avut loc în 2001, prin urmare înainte de analiza profitabilității prezentată în 2002. Nu s-a prezentat o dare de seamă separată cu privire la estimările financiare care au stat la baza C-IV. Cu toate acestea, având în vedere că această majorare de capital a fost utilizată la achiziționarea terenului pe care urma să se construiască iTiden (aceasta fiind intenția încă de la început), Comisia consideră că LG, în măsura în care nu avea în vedere perspective financiare, nu avea niciun motiv să se aștepte la un randament mai bun decât procentul de 3 % preconizat în 2002.

⁽¹⁸⁾ JO C 68, 6.3.1996, p. 9.

⁽¹⁹⁾ Cu toate că procedura oficială a fost inițiată doar în 2008, Comisia a adresat întrebări Finlandei, prin scrisoarea din 25 octombrie 2006, cu privire la aceste măsuri, de aceea injecția de capital din 1997 nu este acoperită de perioada de prescripție de 10 ani privind recuperarea.

- (64) Cu toate că nu sunt justificate imediat de proiectul iTiden, aceste măsuri au fost puse în aplicare în circumstanțe care erau complet diferite de cele care afectau măsurile discutate anterior, C-II și C-III. Majorările de capital C-VIII și C-IX au fost efectuate în 2004 și, respectiv, 2005. În perioada respectivă, AI funcționa cu pierderi încă din 2001. De asemenea, este crucial de arătat că aceste investiții au fost efectuate într-o perioadă în care LG investise deja în AI mai mult de 2,25 milioane EUR începând din 2001, înțelegând că această investiție nu avea să genereze un randament care ar fi acceptabil pentru un investitor în economia de piață.
- (65) Un randament inadecvat generat de proiectul iTiden ar avea în mod inevitabil un impact negativ asupra rezultatului obținut de AI în ansamblu. Într-adevăr, capitalul unei întreprinderi nu este alocat, el este fungibil și trebuie remunerat din randamentul general al companiei. Prin urmare, trebuia să fie clar pentru LG, la data la care au întreprins măsurile C-VIII și C-IX, că orice majorări suplimentare ale capitalului AI nu erau susceptibile de a produce un randament adecvat în viitorul previzibil. Un investitor de piață ar fi fost gata să facă acele investiții de capital, dacă investițiile respective ar fi permis să se obțină un randament de piață privind performanța globală a companiei (și anume, un randament care ar fi fost compensat pentru randamentul scăzut al celorlalte majorări de capital), dar nimic nu sugerează că se preconiza acest lucru. Finlanda nu a oferit nicio informație expresă cu privire la măsurile respective, informație care ar schimba această poziție. În consecință, Comisia consideră că niciun investitor privat nu ar fi furnizat un capital suplimentar companiei AI, în aceste circumstanțe. Astfel, majorările de capital C-VIII și C-IX au conferit AI un avantaj pe care nu ar fi reușit să îl obțină pe piață.

5.1.2.2. *Garanțiile la credite*

- (66) Atunci când se evaluează posibilele ajutoare de stat pe care le implică garanțiile, Comisia aplică principiile stabilite în Comunicarea privind garanțiile. La punctul 3.2 din comunicare se prevăd condițiile care, în mod normal, ar fi suficiente pentru a se exclude existența într-o garanție acordată de autoritățile publice a unui ajutor de stat. Cu toate acestea, condițiile respective nu sunt îndeplinite în ceea ce privește garanțiile G-I, G-II și G-III [este suficient să se arate că aceste garanții au acoperit 100 % din împrumuturile aferente – a se vedea punctul 3.2 litera (c) din Comunicarea privind garanțiile].
- (67) Comisia constată, mai întâi, că situația financiară a companiei AI în perioada în care au fost acordate garanțiile era destul de puternică pentru a nu se

excluce capacitatea companiei de a obține credite de pe piață, fără să fie nevoie de garanții. Compania nu era o întreprindere în dificultate în sensul Orientărilor Comisiei privind ajutorul de salvare și restructurare⁽²⁰⁾. Pe baza dovezilor disponibile, nu se poate conchide că AI era o companie care nu ar fi supraviețuit sub nicio formă fără ajutor de stat. În anii care au precedat injecțiile de capital, și anume înainte de lansarea proiectului iTiden, performanța financiară a AI a fost stabilă, iar tranzacțiile sale au dat rezultate moderate. Motivul pentru care autoritățile publice au început să facă injecții masive de capital în 2001 nu a fost salvarea companiei, ci finanțarea dezvoltării sale. În absența unui ajutor sub formă de majorări de capital, AI nu ar fi fost o întreprindere în faliment, ci o firmă de dimensiuni mai reduse care ar fi avut totuși acces la piețele financiare. Prin urmare, Comisia nu poate conchide că AI nu ar fi avut acces la piețele de credit fără a oferi garanții. În consecință, se pune întrebarea dacă garanțiile au conferit companiei un avantaj sub forma unor costuri mai reduse ale împrumutului decât cele pe care le-ar fi suportat în condițiile pieței și în absența unei garanții.

- (68) Chestiunea care urmează a fi examinată este dacă pentru garanții se aplică o primă adecvată, comparabilă cu ceea ce s-ar fi aplicat de către un furnizor privat al garanției. În cazul de față, Comisia nu a constatat existența unor garanții private care să permită o comparație imediată. În aceste circumstanțe, Comisia va compara costul total financiar al împrumutului cu garanție, inclusiv rata dobânzii împrumutului și prima aferentă garanției, cu o primă a pieței la un împrumut similar, negarantat⁽²¹⁾.
- (69) La 9 octombrie 2003, banca comercială [...] (*) a acordat AI un împrumut în valoare de [...] EUR cu o garanție [...]. Rata dobânzii a fost stabilită la [...] % pe an până la 15 ianuarie 2007⁽²²⁾.
- (70) Cu toate că acest împrumut a fost contractat în aceeași perioadă cu garanția G-I, Comisia nu consideră că se poate stabili o comparație adecvată în ceea ce privește costul măsurii. Într-adevăr, în perioada iunie 2000 – martie 2003, AI a beneficiat de cinci injecții de capital în valoare totală de 2 208 595,01 EUR. Un ajutor de stat de o asemenea magnitudine avea să influențeze în mod inevitabil evaluarea riscului efectuată de [...] înainte de acordarea împrumutului și, astfel, a îmbunătățit condițiile creditării, inclusiv ale costului, comparativ cu condițiile pe care firma ar fi reușit să le obțină pe piață în absența elementului de ajutor de stat din majorările de capital. Prin urmare, Comisia nu poate considera că rata dobânzii

⁽²⁰⁾ JO C 244, 1.10.2004, p. 2.

⁽²¹⁾ Comunicarea privind garanțiile, punctul 3.2 litera (d).

(*) Informație confidențială

⁽²²⁾ După 15 ianuarie 2007, rata dobânzii trebuia să se modifice la [...] + [...] puncte de bază.

la împrumutul negarantat din 2003 (sau la alte împrumuturi ulterioare) reflectă cu precizie condițiile creditării ÅI în absența unui ajutor de stat și nu o poate utiliza drept indicator de referință fiabil pentru costul împrumuturilor acoperite de garanțiile acordate de LG.

(71) Comisia consideră că, în absența oricărei alte dovezi fiabile cu privire la împrumuturile comparabile în condiții de piață, Comunicarea privind rata de referință⁽²³⁾ prevede un indicator de referință corespunzător extern beneficiarului pentru a se evalua dacă măsurile G-I, G-II și G-III au fost acordate în condiții de piață. Comunicarea privind rata de referință prevede un substitut pentru rata de piață și pentru calcularea elementelor de ajutor conținute în măsuri. Metodologia de stabilire a ratei de referință se întemeiază pe următorii doi factori: rata de bază (în acest caz, EURIBOR pe 1 an), la care s-a adăugat o marjă a împrumutului. Marja împrumutului care se adăugă ratei de bază depinde de doi factori: rating-ul întreprinderii care beneficiază de ajutor și nivelul garanției acordate pentru împrumutul respectiv. În comunicare se menționează cinci categorii de rating (foarte bun [AAA-A], bun [BBB], satisfăcător [BB], slab [B] și prost [CCC și inferior]), precum și trei niveluri de colateralizare (ridicat, normal și scăzut) pentru fiecare categorie de rating.

(72) La data de 18 iunie 2010, Finlanda a prezentat Comisiei un raport întocmit de firma de consultanță [...] care acordă firmei ÅI un rating anual în luna decembrie a fiecărui an. Ratingul este întocmit retrospectiv și pe baza cifrelor disponibile la sfârșitul exercițiului financiar (astfel, ratingul acordat în decembrie 2002 analizează retrospectiv viabilitatea firmei în 2002). [...] a descris în raport statutul financiar general și dezvoltarea companiei, referindu-se la următoarele sectoare de evaluare: dezvoltare, rentabilitate, flux de lichidități, solvență și obligații. Scala de rating aplicată are cinci categorii de evaluare: excelent (A + și A), bun (A- și B+), satisfăcător (B și B-), corespunzător (C + și C) și slab (C- și D), care permit o comparație directă cu scala de rating din Comunicarea privind rata de referință.

(73) În decembrie 2002, 2003 și 2004, [...] a acordat firmei ÅI ratingurile C+, C + și C, care situează firma în categoria „corespunzător”. Acest rating corespunde categoriei de evaluare „slab”, în sensul Comunicării privind rata de referință. În cazul unei companii cu ratingul „slab”, marjele de împrumut care trebuie adăugate ratei de bază în conformitate cu Comunicarea privind rata de referință se situează, în funcție de garanția oferită, între 220 de puncte de bază pentru un nivel ridicat de colateralizare și 650 de puncte de bază pentru un nivel scăzut de colateralizare. În decembrie 2005, [...] a acordat ÅI ratingul B- (satisfăcător), ceea ce corespunde unei evaluări „satisfăcătoare” în sensul Comunicării privind rata de referință.

(74) La 27 iunie 2011, Finlanda a prezentat informații suplimentare referitoare la rating și la nivelul de colateralizare

a împrumuturilor. Ratingul a fost acordat de [...], banca ce a acordat companiei ÅI împrumuturi negarantate, precum și două dintre împrumuturile garantate. Ratingul [...] recurge la un sistem de scrisori pentru perioada 2000-2003, la care se adaugă calificări formulate într-un singur cuvânt. Ratingul este ușor comparabil cu scala de rating din Comunicarea privind rata de referință. Începând din 2005, ratingul este acordat de [...], o firmă de consultanță similară cu [...]. În 2003 și 2004, [...] a acordat companiei ÅI ratingul B- (satisfăcător) și A (satisfăcător), ceea ce corespunde unei evaluări „satisfăcătoare” în sensul Comunicării privind rata de referință. Acest lucru înseamnă că [...] a acordat companiei ÅI pentru 2003 și 2004 o categorie de rating mai ridicată decât cel acordat de [...]. Pentru 2005, [...] a clasificat ÅI la nivelul de rating A (satisfăcător), ceea ce corespunde unui rating „satisfăcător” conform Comunicării privind rata de referință, astfel încât ÅI se situează la același nivel de rating cu cel acordat de [...].

(75) În opinia Comisiei, atunci când se evaluează dacă garanțiile G-I, G-II și G-III au fost acordate în condiții de piață, ar trebui aplicat ratingul acordat de [...]. Ținând seama că înainte de acordarea, în octombrie 2003, a primei garanții, și anume G-I, atunci când ÅI beneficiase deja de cinci injecții de capital în valoare totală de 2 208 595,01 EUR, este posibil ca orice rating al companiei pentru 2003 să fi fost afectat de suma considerabilă reprezentând ajutorul de stat. Prin urmare, Comisia consideră că este oportun să se aplice ratingul mai conservator acordat de [...]. Acest lucru are un impact asupra situației din 2003 și 2004, întrucât, pentru acești doi ani, [...] a acordat ÅI o categorie de rating mai mică decât cea acordată de [...]. De asemenea, ar trebui arătat că [...] a acordat companiei ÅI împrumuturi garantate de LG, în același timp acordând un rating companiei ÅI, ceea ce ar fi putut afecta evaluarea. [...] nu a fost implicată în procedura financiară, astfel încât evaluarea pe care a efectuat-o este mai puțin susceptibilă să fi fost influențată direct de considerente inadecvate privind ajutorul de stat.

(76) În consecință, Comisia își asumă ratingurile acordate companiei ÅI - prezentate în continuare - în vederea punerii în aplicare a Comunicării privind rata de referință, astfel: slab (B) în 2003 și 2004 și satisfăcător (BB) în 2005.

(77) În ceea ce privește garanția, ÅI a furnizat o garanție la valoarea nominală a garanțiilor sub forma ipotecilor pe bunuri imobiliare pe care a fost construit proiectul iTiden. Finlanda nu a furnizat informații legate de pierderi datorate nerambursării (Loss Given Default-LGD) la care se referă nota de subsol 2 din Comunicarea privind rata de referință. Aceste informații ajută să se stabilească nivelul de colateralizare și marjele împrumutului, care urmează să fie adăugate la rata de bază. Prin urmare, Comisia a solicitat informații referitoare la prioritatea ipotecilor subscrise și la valoarea proprietății la data acordării garanțiilor. Finlanda nu are evaluări din care să rezulte valoarea proprietății la momentul măsurilor privind garanția. Cu toate acestea, autoritățile

(23) JO C 14, 19.1.2008, p. 6.

finlandeze au argumentat că valoarea proprietății a crescut în timp, pe măsură ce proiectul a avansat. Conform autorităților finlandeze, în 2010 proprietatea a fost evaluată la [...] milioane EUR.

- (78) În ceea ce privește prioritatea la plată a garanției, Comisia ia notă de faptul că, în cazul garanțiilor G-I și G-II, garanția LG avea cel mai ridicat nivel de prioritate din toate ipotecile pe proprietate acordate. Comisia ia notă de faptul că băncile comerciale au acordat companiei ÅI credite negarantate și au acceptat drept garanții ipotecă asupra acelorași proprietăți cu o prioritate mai redusă la plată (astfel încât sunt garanții mai puțin bune) decât garanția primită de LG. Având în vedere cele de mai sus și în absența unor dovezi mai bune, Comisia consideră că nivelul de colateralizare era „normal” în sensul aplicării Comunicării privind garanțiile.
- (79) Pe baza celor de mai sus, rata de referință va fi evaluată separat pentru fiecare garanție pe care ÅI a primit-o de la LG.
- (80) Comisia ia notă de faptul că, pentru toate garanțiile acordate companiei ÅI, primele erau constituite din două părți: (i) o primă constantă, plătită anual și exprimată ca procent din principalul scadent al creditului; și (ii) o primă „unică”, exprimată, de asemenea, ca procent din suma reprezentând împrumutul însă plătită o singură dată, la emiterea garanției. În evaluarea de mai jos, costul financiar total al împrumuturilor garantate include numai prima constantă plătită anual. În conformitate cu punctul 4.2 din Comunicarea privind garanțiile, elementul de ajutor al unei garanții trebuie calculat ca diferență între prețul pieței (în acest caz, rata de referință) și prețul plătit efectiv. Prețul efectiv plătit de ÅI include prima constantă plătită anual și o primă unică plătită o singură dată. Din motive practice, prima unică va fi abordată în continuare la punctul 8.2 referitor la recuperare, întrucât este mai ușor să se deducă suma primei unice din suma ajutorului care trebuie recuperat. În orice caz, chiar dacă primele unice ar fi adăugate costurilor financiare totale ale împrumuturilor garantate, concluzia privind prezența ajutorului nu s-ar modifica. Prima unică afectează exclusiv suma ajutorului acordat companiei ÅI.

Garanția G-I

- (81) Garanția G-I a fost acordată de LG la 9 octombrie 2003 pentru a se acoperi un credit de [...] EUR acordat de [...] companiei ÅI (credit nr. [...]). ÅI a acordat, drept garanție pentru orice pretenție în cadrul garanției, o ipotecă asupra bunurilor imobiliare. Rata dobânzii a fost stabilită la [...] % pe an până la 15 ianuarie 2007⁽²⁴⁾. Prima pentru garanție a fost de [...] % pe an

⁽²⁴⁾ În conformitate cu informațiile furnizate de Finlanda, această rată urma să fie aplicată până la 15 ianuarie 2007, când urma să fie schimbată în [...] + [...] puncte de bază. Cu toate acestea, condițiile acestui credit garantat au fost renegociate și, cu începere de la 13 decembrie 2005, rata dobânzii a fost stabilită la [...] % până la 15 ianuarie 2007, când urma să fie schimbată în [...] + [...] puncte de bază. La 14 ianuarie 2009, rata dobânzii a fost schimbată în [...] + [...] puncte de bază, iar la 12 februarie 2011 a fost schimbată din nou în [...] + [...] puncte de bază.

din suma reprezentând creditul⁽²⁵⁾. Prin urmare, costul total al împrumutului garantat la momentul acordării creditului se ridică la [...] % pe an, ce ar trebui comparat cu rata de referință calculată în legătură cu garanția pe baza ratei de bază și cu o marjă ce depinde de ratingul ÅI și nivelul de colateralizare a creditului. Rata de bază (EURIBOR pe 1 an) la 9 octombrie 2003 era de 2,235 %. La acea dată, companiei ÅI i se acordase ratingul „slab” în sensul Comunicării privind rata de referință. Conform celor stabilite anterior, Comisia consideră că nivelul de colateralizare era normal, ceea ce înseamnă că marja împrumutului care trebuie adăugată ratei de bază este de 400 de puncte de bază. Prin urmare, rata de referință pentru acest împrumut se ridică la 6,235 %, deci este mai mare decât costul financiar total al G-I, de [...] % pe an.

- (82) În plus, de la 6 septembrie 2004, LG a redus prima garanției în cazul G-I la [...]%. În consecință, costul financiar total al împrumutului garantat a ajuns la [...]%, adică [...] puncte de bază sub rata de referință, generând astfel un avantaj corespunzător pentru ÅI.

Garanția G-II

- (83) La 2 noiembrie 2004, ÅI a contractat un împrumut în valoare de [...] EUR de la [...] (credit numărul [...]). Acest împrumut a fost asigurat printr-o garanție de la LG, pentru care ÅI a furnizat o garanție sub forma unui drept de gaj pe bunurile imobiliare. Rata dobânzii a fost stabilită la [...] + [...] puncte de bază, iar prima garanției la [...] % pe an din suma împrumutului, prin urmare costurile financiare totale ale acestui împrumut garantat erau de [...] % pe an⁽²⁶⁾.
- (84) Rata de referință pentru G-II trebuie calculată pe baza Euribor pe un an la data de 2 noiembrie 2004, care era de 2,314 %. La acea dată, companiei ÅI i se acordase ratingul „slab” în sensul Comunicării privind rata de referință. Considerând că nivelul de colateralizare este normal, rata de referință pentru acest împrumut se ridică la 6,314 % pe an, mai mare decât costul total financiar al G-II, ridicându-se la [...] % pe an. Comparând costurile acestui nou împrumut garantat cu rata de referință, rezultă costuri financiare totale aferente împrumutului garantat G-II, de cel puțin [...] puncte de bază sub rata de referință, ceea ce conferă ÅI un avantaj

⁽²⁵⁾ Acest lucru nu include prima unică de [...] % din credit, adică 19 500 EUR. Acest aspect va fi abordat mai jos, la punctul privind recuperarea ajutorului.

⁽²⁶⁾ Acest lucru nu include prima unică de [...] % din credit, adică 2 900 EUR. Acest aspect va fi abordat mai jos, la punctul privind recuperarea ajutorului.

financiar. Conform informațiilor de care dispune Comisia, rata dobânzii la împrumutul garantat nu s-a modificat de la data la care a fost acordat.

Garanția G-III

- (85) La data de 13 decembrie 2005, LG a emis o nouă garanție în favoarea ÅI. Această garanție urma să acopere „împrumutul de referință”, și anume împrumutul inițial negarantat din 9 octombrie 2003, termenii acestuia fiind în acest fel modificați. Rata dobânzii aferente împrumutului a fost modificată în acest moment la [...] % pe an. Prima garanției a fost stabilită la [...] % din valoarea împrumutului, ceea ce înseamnă un cost financiar total de [...] % pe an⁽²⁷⁾ (condițiile aplicate de la această dată sunt identici cu cei descriși mai sus, care se aplică împrumutului acoperit de garanția G-I, inclusiv modificarea în timp a ratei dobânzii).
- (86) Rata de referință pentru G-III trebuie calculată pe baza Euribor pe 1 an la data de 13 decembrie 2005, care era de 2,769 %. La acea dată, companiei ÅI i se acordase ratingul „satisfăcător” în sensul Comunicării privind rata de referință. Luând în considerare un nivel normal de colateralizare, rata de referință pentru acest credit se ridică la 4,969 % pe an. Aceasta este mai mare decât costul financiar total al G-III, de [...] % pe an. Prin urmare, LG a acordat ÅI un avantaj financiar corespunzător de cel puțin [...] % pe an.

5.2. DENATURAREA CONCURENȚEI ȘI EFECTELE ASUPRA SCHIMBURILOR COMERCIALE

- (87) Autoritățile finlandeze au susținut că măsurile în cauză nu afectează schimburile comerciale dintre statele membre și, prin urmare, nu constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE. În sprijinul acestui argument, Finlanda a argumentat, în esență, că ÅI este doar una dintre mai multe firme care acționează pe piața imobiliară, dar nu cea mai mare. În consecință, nu există dovezi că măsurile, în cazul în care sunt considerate ajutor de stat, ar fi consolidat poziția ÅI în detrimentul concurenților.
- (88) Comisia nu poate accepta acest argument. Faptul că ÅI a beneficiat de un avantaj financiar care nu a fost acordat concurenților (și, conform celor confirmate de Finlanda, există mulți alți operatori pe piața imobiliară din Åland) înseamnă că ÅI a avut capacitatea de a face investiții ample și de a-și extinde operațiunile în condiții financiare care au fost mai avantajoase decât cele puse la dispoziția concurenților (care, în absența avantajului acordat ÅI, ar

fi avut posibilitatea de a face investiții similare). Nu este necesar să se demonstreze că măsurile au permis ÅI să obțină cote de piață de la un concurent anume.

- (89) De asemenea, avantajul acordat ÅI era de natură să afecteze schimburile comerciale între statele membre. Este adevărat că Åland este o piață de mici dimensiuni, aflată într-un arhipelag în care se poate ajunge numai pe mare sau pe calea aerului și că în acel loc se aplică restricții specifice privind dreptul de stabilire, în temeiul Tratatului de aderare a Finlandei la UE. Cu toate acestea, este o certitudine că nu există un obstacol absolut pentru întreprinderile străine care își desfășoară activitatea în Åland și, desigur, nu există obstacole pentru astfel de întreprinderi care investesc pe piața imobiliară locală. De asemenea, Comisia constată că Finlanda nu a contestat afirmația din decizia de inițiere, conform căreia în trecut bunurile imobiliare din Åland au fost dobândite de întreprinderi cu sediul în alte state membre. Astfel, orice avantaj acordat ÅI prin aceste măsuri ar fi avut cel puțin potențialul de a afecta schimburile comerciale dintre statele membre prin consolidarea în mod necuvenit a poziției ÅI în legătură cu eventualii concurenți sau investitori străini.

5.3. CONCLUZIE PRIVIND CALIFICAREA DREPT AJUTOR DE STAT

- (90) Pe baza motivelor enumerate anterior, Comisia constată că toate majorările de capital (cu excepția C-I, C-II și C-III) și garanțiile la creditele G-I, G-II și G-III constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 din TFUE.

6. PRESUPUSA LEGALITATE A AJUTORULUI

- (91) Finlanda a argumentat că atât injecțiile de capital, cât și garanțiile, dacă ar fi considerate ajutor de stat, sunt legale în temeiul schemei de ajutoare instituite înainte de aderarea Finlandei la UE și au fost notificate corespunzător Autorității AELS de Supraveghere înainte de aderarea la UE, cu numărul de referință 93-074 (majorări de capital) și, respectiv, 93-079 (garanții).
- (92) Acest argument trebuie examinat în contextul dispozițiilor Regulamentului (CE) nr. 659/1999. Conform articolului 1 litera (d), „schemă de ajutoare” înseamnă „orice act în baza căruia, fără a fi necesare măsuri suplimentare de punere în aplicare, pot fi acordate alocări individuale de ajutor întreprinderilor definite în mod general și abstract, precum și orice act în baza căruia ajutorul, care nu este legat de un anumit proiect, poate fi acordat uneia sau mai multor întreprinderi pentru o perioadă de timp nedeterminată și/sau într-un quantum nedeterminat”. În plus, conform articolului 1 litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999, „ajutor existent” înseamnă: „(i) fără a aduce atingere articolelor 144 și 172 din Actul de

⁽²⁷⁾ Acest lucru nu include prima unică de [...] % din credit, adică 6 500 EUR. Acest aspect va fi abordat mai jos, la punctul privind recuperarea ajutorului.

aderare a Austriei, Finlandei și Suediei, orice ajutor care a existat înainte de intrarea în vigoare a tratatului în aceste state membre, respectiv schemele de ajutor și ajutoarele individuale puse în aplicare anterior și care se aplică și ulterior intrării în vigoare a tratatului”.

- (93) Finlanda a aderat la Comunitatea Europeană la 1 ianuarie 1995. În plus, în conformitate cu articolul 172 alineatul (5) din Tratatul de aderare a Austriei, Finlandei și Suediei, „[...] ajutoarele de stat acordate de noile state membre în anul 1994 dar care, contrar Acordului privind SEE sau acordurilor încheiate în temeiul acestuia, fie că nu au fost notificate Autorității AELS de Supraveghere (ESA), fie au fost notificate dar acordate înainte de adoptarea unei decizii de către ESA, nu sunt considerate, prin urmare, drept ajutoare de stat existente, conform articolului 93 alineatul (1) din Tratatul CE [...]”.
- (94) Mai mult, conform articolului 1 alineatul (c) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999, „ajutor nou» înseamnă orice ajutor, respectiv orice schemă de ajutor și orice ajutor individual care nu este ajutor existent, inclusiv modificările ajutoarelor existente” (28).
- (95) În fine, articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE (29) definește modificarea ajutoarelor existente drept „orice schimbare, alta decât modificările de natură pur formală sau administrativă care nu pot afecta evaluarea compatibilității măsurii de ajutor cu piața comună. Cu toate acestea, o creștere a bugetului inițial al unei scheme de ajutor existente cu până la 20 % nu se consideră o modificare a ajutorului existent.”
- (96) Din cele de mai sus rezultă că o măsură anterioară aderării, care constituie o schemă de ajutor de stat, poate fi considerată ajutor existent dacă sunt îndeplinite două condiții. Prima condiție este ca schema să fi fost instituită înainte de intrarea în vigoare a Tratatului CE, iar a doua condiție este ca substanța acesteia să nu fi fost modificată substanțial între timp.
- (97) Comisia va evalua separat, pentru cele două presupuse scheme, argumentul Finlandei cu privire la legalitatea ajutorului.

6.1. PRESUPUSA SCHEMĂ DE GARANȚII (93-079)

- (98) Comisia va evalua mai întâi dacă aceste măsuri constituie ajutor de stat în sensul articolului 1 litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999.

(28) În cauza Gibraltar/Comisia (cauzele conexe T-195/01 și T-207/01 Government of Gibraltar/Commission, hotărârea din 30 aprilie 2002, Rec., 2002, p. II-2309, punctele 109-111), Tribunalul de Primă Instanță a constatat că, în conformitate cu articolul 1 litera (c) din Regulamentul (CE) nr. 659/99, „modificările ajutoarelor existente” trebuie considerate ajutoare noi. În consecință, doar modificarea este susceptibilă de a fi considerată ajutor nou. Cu toate acestea, atunci când modificarea afectează substanța efectivă a schemei inițiale, întrucât nu este dissociabilă de această schemă, aceasta devine o nouă schemă de ajutor (cauzele conexe T-254/00, T 270/00 și T 277/00 Hotel Cipriani/Comisia, hotărârea din 28 noiembrie 2008, punctele 358-359).

(29) JO C 140, 30.4.2004, p. 1.

- (99) Temeiul juridic național al schemei de ajutor îl constituie legea emisă la nivelul provinciei cu privire la garanțiile acesteia pentru sectorul industrial și anumite sectoare antreprenoriale (ÅFS 1966:14) (30), aprobată în 1966, modificată de ÅFS 1979:84, 1982:37, 1988:53, 1992:9, 1994:29, 1996:56 și 2002:23). În ceea ce privește bugetul sau „pachetul”, la data aderării Finlandei la UE, legea provincială din 1966 prevedea că „suma reprezentând garanțiile sau împrumuturile scadente (31) nu poate depăși în niciun caz 20 000 000 FIM”. Pe de altă parte, măsura în cauză nu prevede niciun termen de prescripție cu privire la punerea în aplicare.

- (100) În contextul celor de mai sus și al dispozițiilor din legea națională, rezultă, *prima facie*, că măsurile sunt conforme cu definiția privind schema de ajutor, întrucât se pare că legea respectivă permite ca ajutorul care nu este legat de un anumit proiect să fie acordat unei întreprinderi sau mai multor întreprinderi pentru o perioadă de timp nedeterminată. Presupusa schemă de ajutor a fost instituită la 1 septembrie 1982, prin urmare cu mult timp înainte de 1 ianuarie 1994, și a fost comunicată ESA. Astfel, prima condiție privind ajutorul existent pare să fie îndeplinită, întrucât schema inițială a fost instituită înainte de intrarea în vigoare în Finlanda a tratatului și chiar înainte de 1 ianuarie 1994, ceea ce înseamnă că, în acest caz, nu se aplică articolul 172 alineatul (5) din Tratatul de aderare al Austriei, Finlandei și Suediei.

- (101) Cu toate acestea, Comisia trebuie să evalueze, de asemenea, dacă măsurile au fost modificate substanțial începând din 1 ianuarie 1994.

- (102) Cel puțin trei modificări ale schemei de garanții au fost puse în aplicare de autoritățile regionale după 1 ianuarie 1994 (prin legile provinciale 1994:29, 1996:56 și 2002:23) și anterior acordării primei garanții la 14 august 2003. Aceste modificări au prevăzut o majorare substanțială în buget a schemei (și anume, o creștere a sumei globale a garanțiilor care puteau fi acordate în orice moment dat). Întrucât cazul actual se referă la acordarea unei garanții la împrumut, ar trebui să se evalueze dacă modificările privind bugetul schemei, introduse înainte de măsurile analizate, ar trebui considerate substanțiale și dissociabile de schema existentă.

- (103) Așa cum s-a menționat, conform articolului 4 din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 majorările bugetare mai mari de 20 % constituie o modificare a unei scheme de ajutor existente. Două dintre modificările menționate anterior (32) au majorat bugetul inițial al schemei cu 50 % și, respectiv, 150 %. Aceste majorări de buget reprezintă modificări substanțiale ale schemei, care nu au fost notificate niciodată Comisiei.

(30) Landskapslag om landskapsgarantier för industrier och andra näringsgrenar, ÅFS 1966:14.

(31) De asemenea, legea se referă la unele credite (Comunicarea Comisiei).

(32) Modificarea din 3 martie 1994 a majorat bugetul de la 20 milioane FIM la 30 milioane FIM, în timp ce modificarea din 16 februarie 1996 a majorat bugetul de la 30 milioane FIM la 50 milioane FIM.

(104) Efectul acestor modificări substanțiale nu poate fi considerat disociabil de presupusa schemă, rezultatul fiind că schema devine în integralitatea ei un ajutor nou. Într-adevăr, schema de ajutor inițială a fost limitată numai în ceea ce privește suma totală a garanțiilor care ar putea fi scadente la un moment dat. Având în vedere această stare de fapt, o creștere substanțială a bugetului (chiar fără nicio altă modificare a schemei) afectează însăși esența normelor existente.

(105) În plus, Comisia ia notă de faptul că din documentele referitoare la garanții trimise de Finlanda rezultă că temeiul juridic al acestor garanții era presupusa schemă de garanții.

(106) În consecință, garanțiile acoperite de prezenta decizie trebuie considerate drept un ajutor nou. Având în vedere că ajutorul a fost instituit fără aprobarea prealabilă de către Comisie, după cum prevede articolul 108 din TFUE, ajutorul este ilegal.

6.2. PRESUPUSA SCHEMĂ DE SUBSCRIERE DE ACȚIUNI (93-074)

(107) Normele naționale cu privire la această presupusă schemă au fost declarate la ESA drept regim de ajutoare pentru subscrierile de acțiuni. Rezultă din documentele prezentate la acea dată că temeiul juridic național invocat a fost „bugetul anual pentru Åland”. În cadrul rubricii „intensitatea maximă posibilă a ajutorului care (...) poate fi obținut pentru un proiect individual”, Finlanda a indicat o intensitate de 30 %. În plus, în cadrul rubricii „Buget/cheltuieli”, Finlanda a indicat bugetele corespunzătoare anilor 1992–1994, însă a lăsat spațiu liber la rubrica „Buget total estimat pentru întreaga perioadă de planificare a schemei”.

(108) În cursul investigației, Finlanda a explicat că temeiul juridic oficial al presupusei scheme este Legea privind autonomia Åland (1144/1991), aprobată în 1991. Conform secțiunii 18(22), autoritățile locale din Åland dețin „competențe generale” de a adopta diferite tipuri de măsuri axate pe promovarea autonomiei Åland. Aceste competențe sunt executate (de exemplu, prin împrumuturi, injecții de capital, garanții) pe baza dispozițiilor prevăzute de bugetul anual general al LG.

(109) Comisia constată următoarele:

(110) Indiferent de faptul că Finlanda ar putea considera competențele autorităților locale de a furniza astfel de injecții de capital (în cadrul competențelor generale care le sunt acordate prin Legea autonomiei) drept „schemă”, Comisia trebuie să verifice dacă prevederile din legislația națională de stabilire a competențelor respective sunt conforme sau nu cu definiția dată „schemei” la articolul 1 litera (d) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999. În această privință, rezultă că temeiul juridic [secțiunea 18(22) din

Legea 1144/1991] constă din norme legate de alocarea competențelor între diferite autorități în cadrul ordinii juridice a Finlandei și care nu sunt conforme cu cerințele privind constituirea unei scheme de ajutor (care este definită, printre altele, drept „... o lege pe baza căreia, fără să fie necesare măsuri suplimentare de punere în aplicare, se pot alocă ajutoare individuale ...”). Astfel, orice alocare de capital unui anumit beneficiar necesită în primul rând o alocare în bugetul anual al LG (votat de adunarea regională a Insulei Åland așa cum a considerat necesar) și apoi punerea în aplicare a deciziilor adoptate de LG. Astfel, rezultă că injecțiile de capital acordate în cadrul acestor competențe vor fi considerate drept o succesiune de decizii individuale și mai puțin o schemă de ajutor.

(111) În fine, Comisia constată, de asemenea, că presupusa schemă viza numai anii 1992–1994, întrucât nicio altă informație nu a fost dată la rubrica „Buget/cheltuieli”, deși temeiul juridic era „bugetul anual pentru Åland”.

(112) În cele din urmă, Comisia constată că Finlanda a arătat că intensitatea maximă a ajutorului care „poate fi obținut pentru un proiect individual” este de 30 %. În orice caz, acest lucru poate fi înțeles doar în sensul că injecțiile de capital efectuate în cadrul presupusei scheme erau destinate a fi utilizate împreună cu unele contribuții private semnificative (de cel puțin 70 %) pentru „proiecte” care vizau promovarea obiectivelor presupusei scheme, acordate pentru „turism, industrie, cercetare-dezvoltare”. Majorările de capital la care se face referire în prezenta decizie nu îndeplinesc această condiție formală și, în consecință, nu pot fi acoperite de prevederile legislației naționale prezentate ESA, indiferent dacă aceste măsuri au constituit o schemă de ajutor corespunzătoare și, în caz afirmativ, dacă s-a aplicat sau nu după anul 1994.

(113) În consecință, ajutorul de stat acordat companiei ÅI sub formă de majorări de capital constituie un ajutor nou. Având în vedere că ajutorul a fost instituit fără aprobarea prealabilă de către Comisie, după cum prevede articolul 108 din TFUE, ajutorul este ilegal.

6.3. OBSERVAȚII SUPPLEMENTARE PRIVIND HOTĂRĂRILE RECENTE PRONUNȚATE DE CURTEA SUPREMĂ ADMINISTRATIVĂ A FINLANDEI

(114) De asemenea, trebuie menționat că cele două măsuri acordate companiei ÅI de către LG au fost anulate recent de către o instanță națională a Finlandei. Măsurile sunt: (i) majorare de capital C-XI acordată companiei ÅI în 2007 (a se vedea comentariul de la considerentul 16 de mai sus); și (ii) o garanție la împrumut din 2006, care nu a fost niciodată executată. Prin decizia din 6 aprilie 2011, Curtea Supremă Administrativă s-a pronunțat cu privire la faptul dacă deciziile LG au fost adoptate în conformitate cu normele administrative naționale. Cu toate acestea, procedând astfel, Curtea a evaluat, de asemenea, dacă au fost indicii suficiente că măsurile au fost ajutor de stat, ceea ce înseamnă că autoritățile locale ar fi trebuit să le notifice Comisiei

înainte de a le pune în aplicare. Curtea constată că sunt îndeplinite *prima facie* toate criteriile privind ajutorul de stat. De asemenea, Curtea a analizat argumentul prezentat de Finlanda, conform căruia măsurile, în cazul în care ar reprezenta un ajutor de stat, ar fi acoperite de normele naționale care se aplicau înainte de aderare și, prin urmare, se califică drept „ajutor existent”. Procedând astfel, Curtea a întreprins o evaluare aprofundată a normelor naționale și a constatat că, indiferent dacă aceste norme se încadrează sau nu în scheme efective de ajutor de stat, deciziile autorităților locale nu erau conforme cu cerința formală din normele naționale, în principal din motivele prezentate mai sus de către Comisie. Prin urmare, concluziile Curții Supreme Administrative sunt în acord cu cele formulate de Comisie, și anume că injecția de capital C-XI supusă investigării include un nou ajutor de stat. Curtea Supremă a ajuns la aceeași concluzie cu privire la garanția la împrumut din 2006. Având în vedere că garanția nu a fost executată niciodată, ea nu a fost evaluată în prezenta decizie.

7. COMPATIBILITATE

- (115) Finlanda a argumentat în termeni generali că măsurile, în cazul în care se consideră că reprezintă un nou ajutor de stat, ar fi totuși compatibile cu piața internă, întrucât activitățile ÅI, finanțate prin intermediul ajutorului, aveau drept obiectiv să faciliteze dezvoltarea regiunii și să creeze noi locuri de muncă.
- (116) Chiar dacă în principiu ajutorul de stat este interzis, acesta va fi considerat totuși compatibil cu piața internă în circumstanțele menționate la articolul 107 alineatul (2) din TFUE și poate fi considerat compatibil dacă este utilizat pentru îndeplinirea obiectivelor menționate la articolul 107 alineatul (3). Singurul temei al compatibilității care poate fi avut în vedere în acest caz este articolul 107 alineatul (3) litera (a) din TFUE, care permite ca ajutorul să promoveze dezvoltarea economică a zonelor în care standardul de viață este anormal de scăzut sau dacă rata șomajului este foarte mare, ori articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE, care prevede că ajutorul de stat poate fi autorizat pentru a se facilita dezvoltarea anumitor domenii economice.
- (117) Conform normelor privind ajutorul regional aplicabile Finlandei la acea dată (foile de parcurs pentru ajutoarele regionale aferente perioadelor 2000-2006 și 2007-2013), orașul Mariehamn în care este amplasat iTiden era, în orice caz, neeligibil pentru un astfel de ajutor. Acest lucru înseamnă că, inclusiv în situația în care s-ar putea spune că ajutorul a fost alocat proiectului respectiv, acesta nu ar putea fi considerat compatibil. În plus, Comisia constată că Finlanda nu a dovedit că este îndeplinită oricare dintre condițiile compatibilității în temeiul normelor regionale privind ajutorul (cu privire, de exemplu, la forma ajutorului, costurile eligibile sau intensitățile maxime ale ajutorului).
- (118) Conform oricăreia dintre comunicările adoptate de Comisie cu privire la aplicarea articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE sau direct conform cu articolul menționat, ajutorul nu poate fi considerat compatibil cu piața internă nici în acest caz. Autoritățile finlandeze nu au prezentat un argument sau o dovadă pertinente pe baza cărora Comisia să poată aproba aceste măsuri ca fiind compatibile în temeiul oricăreia dintre dispozițiile TFUE.

8. RECUPERAREA AJUTORULUI

8.1. ARGUMENTELE FINLANDEI

- (119) Articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 prevede că, „atunci când adoptă decizii negative în cazuri de ajutor ilegal, Comisia decide ca statul membru în cauză să ia toate măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului de la beneficiar [...]. Comisia nu solicită recuperarea ajutorului în cazul în care acesta ar contraveni unui principiu general de drept comunitar”. Prin urmare, consecința normală este aceea că ar trebui recuperate ajutoarele care constituie ajutor de stat ilegal acordat companiei ÅI.
- (120) Totuși, Finlanda a argumentat că, în acest caz, Comisia nu ar trebui să dispună recuperarea, întrucât Finlanda are convingerea legitimă că ajutorul a fost legal în conformitate cu schemele de ajutor de preaderare și că recuperarea ar contraveni unui principiu de drept comunitar. Comisia ia notă de faptul că Finlanda a prezentat în mod oficial convingeri legitime numai cu privire la LG. Nu au fost formulate în mod expres convingeri legitime privind beneficiarul.
- (121) În orice caz, Comisia nu poate accepta acest argument.
- (122) În ceea ce privește majorările de capital, Comisia a arătat mai sus că, indiferent dacă ÅI sau altcineva ar fi avut motive să considere drept legal, în raport cu normele privind ajutoarele de stat, statutul așa-zisei scheme de subscriere de acțiuni, aceste majorări nu erau conforme nici măcar cu respectivele condiții formale din așa-zisa schemă, notificate Autorității AELS de Supraveghere. Astfel, nu se poate susține că în raport cu normele privind ajutoarele de stat putea beneficia de o convingere legitimă cu privire la legalitatea majorărilor de capital, întrucât acestea nu ar putea fi acoperite de normele naționale în legătură cu care Finlanda argumentează că ar fi avut convingeri legitime.
- (123) În ceea ce privește garanțiile la împrumut, Comisia a arătat că schema garanțiilor a fost modificată substanțial, chiar înainte de acordarea garanțiilor analizate în prezenta decizie. Aceste modificări, efectuate de autoritățile finlandeze, nu au fost notificate Comisiei. Consecința este aceea că orice garanție acordată în temeiul normelor naționale care au constituit schema inițială trebuie considerată drept ajutor nou. Este ferm stabilit că niciun beneficiar al ajutorului nu poate

considera în mod legitim ca fiind legal ajutorul care ar fi trebuit să fie notificat Comisiei în temeiul articolului 108 din TFUE, dar nu a fost așa ⁽³³⁾.

- (124) În rezumat, atât garanțiile, cât și majorările de capital constituie ajutor de stat nou, care ar fi trebuit să fie notificat Comisiei înainte de a fi pus în execuție.
- (125) Conform jurisprudenței constante ⁽³⁴⁾, un stat membru ale cărui autorități au acordat un ajutor contrar normelor procedurale stabilite la articolul 108 din TFUE nu se poate baza pe convingerile legitime ale beneficiarilor ajutorului pentru a justifica nerespectarea obligației de a lua măsurile necesare de a pune în aplicare o decizie a Comisiei care dispune recuperarea ajutorului. Dacă autoritățile naționale s-ar baza pe propriul comportament ilegal, acestea ar contraveni în integralitate articolelor 107 și 108 din TFUE și ar invalida eficacitatea deciziilor adoptate de Comisie în temeiul acestor dispoziții.
- (126) Același principiu trebuie să se aplice în mod necesar atunci când autoritățile naționale susțin că aveau convingerea legitimă privind legalitatea măsurilor, dar nu le-au notificat Comisiei, cu toate că măsurile constituiau un ajutor nou ⁽³⁵⁾.
- (127) De asemenea, în măsura în care convingerile legitime ale companiei AI sunt relevante, Comisia constată că, în conformitate cu jurisprudența constantă, în contextul caracterului obligatoriu al supravegherii ajutorului de stat de către Comisie în temeiul articolului 108 din TFUE, întreprinderile care au beneficiat de ajutor nu pot avea, în principiu, convingerea legitimă că ajutorul este legitim, în afara cazului în care a fost acordat în conformitate cu procedura prevăzută la articolul respectiv. În mod normal, un operator economic organizat ar trebui să poată stabili dacă a fost respectată sau nu procedura respectivă ⁽³⁶⁾.
- (128) Comisia subliniază că nicio firmă nu era într-o poziție mai bună decât AI de a cunoaște îndeaproape acțiunile LG cu privire la schemele de ajutor, întrucât LG este principalul acționar ale acesteia și este reprezentată în consiliul de administrație al AI de persoane care sunt și membri în conducerea LG. Acest argument este coroborat cu faptul că, după cum s-a arătat mai sus în legătură cu majorările de capital, reprezentanții AI și LG fac schimb de informații cu regularitate. Prin urmare, chiar dacă autoritățile finlandeze nu și-au exprimat în

mod expres convingerea legitimă privind beneficiarul ajutorului, Comisia consideră că AI nu poate susține nicio convingere legitimă în cazul de față.

- (129) În final, Comisia nu a dat o asigurare expresă nici Finlandei, nici beneficiarului ajutorului conform căreia măsurile respective nu ar fi ajutor de stat sau ar fi ajutor compatibil, care ar putea genera așteptări în acest sens ⁽³⁷⁾.
- (130) În continuare, Finlanda a argumentat că, în eventualitatea recuperării ajutorului acordat prin majorări de capital, elementul de ajutor nu ar trebui să fie în mod necesar suma totală a capitalului furnizat, ci mai degrabă (prin analogie cu calculul elementului de ajutor din garanții) costul suportat de AI pentru identificarea unor investiții alternative pe piațe. În această privință, după cum susține Finlanda, costul finanțării unei asemenea alternative putea fi stabilit prin raportare la o rentabilitate prognozată de 7 % a investiției în proprietăți imobiliare pentru birouri, conform raportului KPMG.
- (131) Comisia nu poate accepta acest argument.
- (132) Cu certitudine este corect, ca afirmație generală, faptul că, într-o situație dată, ajutorul de stat este constituit de diferența dintre avantajul (sub forma finanțării) de care compania a beneficiat în mod efectiv din resursele de stat și ceea ce ar fi reușit să obțină pe piețele de capital. În consecință, „prin rambursarea ajutorului, beneficiarul renunță la avantajul de care a beneficiat în raport cu concurenții săi pe piață și se revine la situația existentă înainte de acordarea ajutorului” ⁽³⁸⁾.
- (133) Orice persoană care face o investiție, fie că acordă un credit, fie că achiziționează o participație în capitalul unei întreprinderi, va încerca să obțină un profit din investiția sa, care să fie proporțional cu riscul.
- (134) Atunci când ajutorul este acordat sub forma unui credit la un preț sub costurile pieței (ca în cazul unui împrumut garantat atunci când costul financiar total este mai mic decât rata dobânzii unui credit de pe piață) unei întreprinderi care nu este exclusă de pe piața creditelor și care, astfel, ar fi putut – ca alternativă la ajutor – să contracteze un credit la rata pieței, este clar că scopul reparat al recuperării poate fi atins prin obligarea întreprinderii să plătească diferența (cu dobândă), în așa fel încât să fie repusă la același nivel cu concurenții săi.
- (135) Situația este diferită în cazul investițiilor de capital. În acest caz, profitul nu depinde de voința întreprinderii de a plăti (așa cum se întâmplă în cazul unui împrumut), ci constituie în întregime un factor de profitabilitate inerentă a modelului de afaceri implementat de întreprindere. În afara cazului în care investitorul privat consideră că afacerea îi va recompensa riscul pe care îl comportă, acest investitor nu va efectua investiția, ci își va investi banii în altceva. Cu alte cuvinte, Comisia nu

⁽³³⁾ A se vedea C-24/95, Land Rheinland-Pfalz/Alcan Deutschland GmbH, hotărârea din 20 martie 1997, Rec., 1997, p. I-1591, punctul 49.

⁽³⁴⁾ Ibidem, punctul 17; a se vedea, de asemenea, cauzele C-465/09P, Diputación Foral de Vizcaya/Commission, și C-470/09P, Territorio Histórico de Vizcaya et al. v/Commission, hotărârea din 9 iunie 2011, punctul 151, nepublicată încă.

⁽³⁵⁾ A se vedea nota de subsol 34.

⁽³⁶⁾ Cauza C-5/89, Germania/Comisia, hotărârea din 20 septembrie 1990, Rec., 1990, p. I-3437, punctul 14.

⁽³⁷⁾ Cauzele conexe T-427/04 și T-15/05 France și France Télécom/Comisia, hotărârea din 30.11.2009, [2009] Rec. II-4315, punctul 261.

⁽³⁸⁾ Cauza C-348/93 Comisia/Italia, hotărârea din 4 aprilie 1995, Rec., 1995, p. I-673, punctul 27.

poate accepta faptul că întreprinderea ar fi reușit să obțină același credit de pe piața de capital – pentru a-și majora capitalul – prin acordarea unei remunerații mai mari, întrucât performanța preconizată nu i-a permis să ofere această remunerație mai mare oricărui investitor în capital privat. Situația contrafactuală, și anume situația care ar fi existat în absența ajutorului și la care se urmărește să se revină sau să se ajungă prin recuperarea ajutorului, este situația în care nu s-ar fi investit niciun capital. Prin urmare, ajutorul care trebuie recuperat este suma reprezentând valoarea totală a majorărilor de capital.

- (136) În consecință, Comisia nu poate accepta opinia Finlandei în ceea ce privește elementul de ajutor din majorările de capital.

8.2. AJUTOARE CARE TREBUIE RECUPERATE

- (137) În consecință, ajutoarele ilegale și incompatibile identificate de Comisie și pe care Finlanda trebuie să le recupereze de la ÅI sunt următoarele:

- (138) Majorări de capital:

- (a) majorarea de capital C-IV: 353 199,00 EUR. Acest ajutor a fost pus la dispoziția ÅI la 20 iulie 2001;
- (b) majorarea de capital C-V: 599 933,78 EUR. Acest ajutor a fost pus la dispoziția ÅI la 15 august 2002;
- (c) majorarea de capital C-VI: 799 911,64 EUR. Acest ajutor a fost pus la dispoziția ÅI la 13 martie 2003;
- (d) majorarea de capital C-VII: 515 165,97 EUR. Acest ajutor a fost pus la dispoziția ÅI la 6 mai 2004;
- (e) majorarea de capital C-VIII: 669 896,95 EUR. Acest ajutor a fost pus la dispoziția ÅI la 30 septembrie 2004;
- (f) majorarea de capital C-IX: 199 977,91 EUR. Acest ajutor a fost pus la dispoziția ÅI la 16 iunie 2005;
- (g) majorarea de capital C-X: 234 961,43 EUR. Acest ajutor a fost pus la dispoziția ÅI la 16 iunie 2005;
- (h) majorarea de capital C-XI: 1 379 998,95 EUR. Acest ajutor a fost pus la dispoziția ÅI la 15 februarie 2007.

- (139) Garanții la credite: elementul de ajutor pentru toate garanțiile se calculează ca diferență dintre, pe de o

parte, rata de referință aplicată ca indicator de referință pentru costurile creditului contractat pe care o întreprindere cu o putere financiară comparabilă cu a companiei ÅI le-ar fi suportat fără garanție și, pe de altă parte, rata dobânzii obținută sub forma unei garanții de stat după ce s-a ținut seama de toate primele plătite, conform cu punctul 4.2 din Comunicarea privind garanțiile (după cum s-a explicat în detaliu la considerentele 66-80).

- (a) În ceea ce privește garanția G-I, elementul de ajutor este compus din diferența dintre rata de referință în cazul unui credit acordat unei întreprinderi cu un rating de categoria B („slab”) și cu o colateralizare normală, și costul financiar total al împrumutului acoperit de garanție (înțeles ca prime plătite în contul garanției plus dobânda la împrumut). Ajutorul a fost alocat companiei ÅI la data de 9 octombrie 2003 (după cum s-a explicat la considerentele 81 și 82). Din această sumă se deduce prima la garanția unică de 19 500 EUR ⁽³⁹⁾.

- (b) În ceea ce privește garanția G-II, elementul de ajutor este compus din diferența dintre rata de referință în cazul unui credit acordat unei întreprinderi cu un rating de categoria B („slab”) și cu o colateralizare normală și costul financiar total al împrumutului acoperit de garanție (înțeles ca prime plătite în contul garanției plus dobânda la împrumut). Acest ajutor a fost pus la dispoziția ÅI la 2 noiembrie 2004. Din această sumă se deduce prima la garanția unică de 2 900 EUR ⁽⁴⁰⁾.

- (c) În ceea ce privește garanția G-III, elementul de ajutor este compus din diferența dintre rata de referință în cazul unui credit acordat unei întreprinderi cu un rating de categoria BB („satisfăcător”) și cu o colateralizare normală și costul financiar total al împrumutului acoperit de garanție (înțeles ca prime plătite în contul garanției plus dobânda la împrumut). Acest ajutor a fost pus la dispoziția ÅI la 13 decembrie 2005. Din această sumă se deduce prima la garanția unică de 6 500 EUR ⁽⁴¹⁾.

- (140) Suma totală exactă a ajutorului care trebuie recuperat va fi stabilită de către autoritățile finlandeze, în colaborare cu Comisia, în conformitate cu procedura de recuperare și pe baza metodologiei descrise la considerentele 138-139 de mai sus. La suma ajutorului care trebuie recuperat se adaugă dobânda de la data la care ajutorul a fost pus la dispoziția beneficiarului până la data recuperării acestuia. Comisia face apel la autoritățile finlandeze, în temeiul datoriei lor de a coopera sincer, să colaboreze cu Comisia la stabilirea sumei exacte a ajutorului care trebuie recuperat,

⁽³⁹⁾ A se vedea paragraful 81 și nota de subsol 25.

⁽⁴⁰⁾ A se vedea paragraful 83 și nota de subsol 26.

⁽⁴¹⁾ A se vedea considerentul 85 și nota de subsol 27.

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Majorarea capitalului cu suma de 84 094,39 EUR acordată de Finlanda în favoarea Ålands Industrihus AB la 18 iunie 1997 nu constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Articolul 2

Măsurile de ajutor de stat enumerate la punctul 8.2 din prezenta decizie, acordate în mod ilegal de Finlanda cu încălcarea articolului 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în beneficiul întreprinderii Ålands Industrihus AB, sunt incompatibile cu piața internă.

Articolul 3

(1) Finlanda va recupera de la beneficiar ajutorul de stat menționat la articolul 2.

(2) Sumele care urmează a fi recuperate sunt purtătoare de dobândă de la data la care au fost puse la dispoziția beneficiarului, până la recuperarea lor efectivă.

(3) Dobânda se calculează pe o bază compusă, în conformitate cu capitolul V din Regulamentul (CE) nr. 794/2004.

(4) Finlanda va anula toate plățile scadente aferente ajutorului menționat la articolul 2, cu efect de la data adoptării prezentei decizii.

Articolul 4

(1) Recuperarea ajutorului menționat la articolul 2 va fi imediată și efectivă.

(2) Finlanda va asigura că prezenta decizie este pusă în aplicare în termen de patru luni de la data notificării prezentei decizii.

Articolul 5

(1) În decurs de două luni de la notificarea prezentei decizii, Finlanda va prezenta Comisiei următoarele informații:

(a) suma totală (principalul și dobânda de recuperare) ce urmează a fi recuperată de la beneficiar;

(b) o descriere detaliată a măsurilor adoptate deja și de conformare cu prezenta decizie;

(c) documentele care demonstrează faptul că s-a dispus beneficiarului să ramburseze ajutorul.

(2) Finlanda va informa Comisia cu privire la progresul măsurilor naționale adoptate pentru punerea în aplicare a prezentei decizii, până la încheierea procesului de recuperare a ajutorului menționat la articolul 2. Finlanda va prezenta imediat, la simpla solicitare a Comisiei, informații privind măsurile adoptate deja și de conformare cu prezenta decizie. De asemenea, va furniza informații detaliate cu privire la sumele reprezentând ajutorul și la dobânda de recuperare care au fost recuperate deja de la beneficiar.

Articolul 6

Prezenta decizie se adresează Republicii Finlanda.

Adoptată la Bruxelles, 13 iulie 2011.

Pentru Comisie
Joaquín ALMUNIA
Vicepreședinte

ANEXĂ

Informații cu privire la sumele primite ca ajutor de stat, la sumele care trebuie recuperate și la sumele deja recuperate

Identitatea beneficiarului	Valoarea totală a ajutorului primit în cadrul schemei de ajutor (*)	Valoarea totală a ajutorului care trebuie recuperat (*) (principalul)	Suma totală deja rambursată (*)	
			Principalul	Dobânda de recuperare

(*) Milioane, exprimate în moneda națională